

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.04.2022
Hetkel kehtiv
RT I, 31.03.2022, 6

Liikluskindlustuse seadus¹

Vastu võetud 26.03.2014

[RT I, 11.04.2014, 1](#)

jõustumine 01.10.2014

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
19.11.2014	RT I, 13.12.2014, 1	01.01.2016, jõustumisaeg muudetud 01.07.2016 [RT I, 17.12.2015, 1]
10.06.2015	RT I, 07.07.2015, 1	01.01.2016
25.11.2015	RT I, 17.12.2015, 1	20.12.2015, osaliselt 01.07.2016
14.06.2017	RT I, 04.07.2017, 6	01.09.2017
25.10.2017	RT I, 17.11.2017, 1	01.01.2019
09.05.2018	RT I, 31.05.2018, 1	01.01.2019
19.12.2018	RT I, 10.01.2019, 1	20.01.2019
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
16.03.2022	RT I, 31.03.2022, 1	01.04.2022

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Käesoleva seadusega reguleeritakse sõidukiga kahju tekitamisest tuleneva tsiviilvastutuse kohustuslikku kindlustust (edaspidi *kohustuslik liikluskindlustus*), kindlustamata sõidukile rakenduvat sundkindlustust (edaspidi *automaatne liikluskindlustus*) ja vastutust kindlustamata sõiduki juhtimise eest.

(2) Kohustuslikule liikluskindlustusele kohaldatakse võlaõigusseaduse ja automaatsele liikluskindlustusele haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Sätete kohustuslikkus

Kindlustusvõtja, kindlustatud isiku või kahjustatud isiku kahjuks käesolevast seadusest või võlaõigusseadusest kõrvalekalduv kokkulepe on tühine, välja arvatud juhul, kui kõrvalekalduva kokkuleppe lubatavus on seaduses sätestatud.

§ 3. Kindlustuskohustus

(1) Kindlustuskohustus käesoleva seaduse tähenduses on kohustus sõlmida kohustusliku liikluskindlustuse leping (edaspidi *leping*) kolmandale isikule sõidukiga kahju tekitamisest tuleneva vastutuse kindlustamiseks käesolevas seaduses sätestatud korras ja ulatuses.

(2) Liikluses ei tohi kasutada kindlustuskohustusega hõlmatud sõidukit, millel ei ole kohustuslikku liikluskindlustust või automaatset liikluskindlustust (edaspidi koos *liikluskindlustus*).

(3) Välisriigis põhiasukohta omava sõiduki juhil peab liikluses osalemise korral kaasas olema poliis, roheline kaart või muu kohustusliku lepingu olemasolu tõendav dokument.

§ 4. Kindlustuskohustusega hõlmatud sõiduk

Leping tuleb sõlmida järgmise mootorsõiduki ja selle haagise (edaspidi koos *sõiduk*) suhtes:

1) sõiduk, mis on registreeritud või tuleb registreerida liiklusseaduse alusel loodud liiklusregistris (edaspidi *liiklusregister*), välja arvatud vanasõiduk ja võistlussõiduk, mida ei kasutata liikluses;

[RT I, 10.01.2019, 1- jõust. 20.01.2019]

2) tramm ja troll;

3) Eestis väljastatud teisaldatava riikliku registreerimismärgiga sõiduk;

4) Eestis väljastatud transiitmärgiga sõiduk;

5) välisriigis, välja arvatud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis ja Šveitsi Konföderatsioonis, (edaspidi *kolmas riik*) põhiasukohta omav sõiduk, millega kahju tekitamisest tulenev vastutus ei ole kindlustatud.

§ 5. Kindlustuskohustusest vabastatud sõiduk

Käesoleva seaduse alusel ei ole kohustuslik kindlustada Kaitseväge, Kaitsepolitsei ameti, Kaitseliidu ning Politsei- ja Piirivalveameti valduses olevat sõidukit, mille omanik või vastutav kasutaja on eelnimetatud asutus. Kui nimetatud sõidukiga sõidetakse Eestist välja, tuleb sõidukiga kahju tekitamisest tulenev vastutus käesolevas seaduses sätestatud korras kindlustada.

§ 6. Kindlustuskohustuse erisus

(1) Kindlustuskohustust ei ole lepingu lõppemisele järgneva 12 kalendrikuu jooksul tingimusel, et sellel ajavahemikul ei osaleta sõidukiga liikluses ega kasutata sõidukit muul viisil, mis võib põhjustada kindlustusjuhtumi. Eelnimetatud tähtaja jooksul ei rakendata sõidukile automaatset liikluskindlustust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kindlustuskohustuse erisust ei kohaldata käesoleva seaduse § 4 punktides 3–5 nimetatud sõidukite suhtes.

(3) Kindlustuskohustus tekib enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja möödumist, kui:

1) sõiduk kustutatakse liiklusregistrist, sealhulgas kustutatakse ajutiselt liiklusregistrist;

2) liiklusregistris muutub kindlustuskohustusega isik.

[RT I, 10.01.2019, 1- jõust. 20.01.2019]

§ 7. Kindlustuskohustusega isik

(1) Kindlustuskohustus on sõiduki omanikuna liiklusregistrisse kantud isikul.

(2) Kui liiklusregistris registreeritud sõidukil on vastutav kasutaja, on kindlustuskohustus käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku asemel vastutava kasutajana liiklusregistrisse kantud isikul.

(3) Muudel juhtudel vastutab kindlustuskohustuse täitmise eest sõiduki omanik omandiõiguse tekkimisest arvates.

§ 8. Kindlustusjuhtum ja kindlustusjuhtumile kohaldatav õigus

(1) Kindlustusjuhtum on kolmandale isikule kahju tekitamine juhul, kui samal ajal esinevad järgmised tingimused:

1) kahju on tekitatud sõidukiga, mille suhtes kehtib käesolevast seadusest või sõiduki põhiasukoha riigi õigusaktist tulenev kindlustuskohustus;

2) kahju on tekitatud sõiduki liikluses käitamisele iseloomuliku riski realiseerumisega ja esineb põhjuslik seos sõiduki liikumise või paiknemise ning tekitatud kahju vahel;

3) kahju on tekitatud teel või muul sõidukite tavapäraseks liikluseks kasutataval alal.

(2) Kindlustusjuhtumiks ei ole kahju põhjustamine:

1) sõidukis, sealhulgas õhu- ja veesõidukis, välja arvatud liinivedu tegevale parvlaevale peale- või mahasõidul;

2) paigas, mis on suletud ja eraldatud võistluseks, treeninguks või muuks samalaadseks ürituseks;

3) avalikuks liikluseks suletud lennuvälja territooriumil;

4) teel või muul sõidukite tavapäraseks liikluseks kasutataval alal ajal, mil see ala on avalikule liiklusele suletud, ning kui sõidukit, millega kahju põhjustati, kasutatakse metsa-, põllu- või ehitustöödel või muul samalaadsel eesmärgil ja kahju põhjustatakse vahetult töösoorituse käigus.

(3) Kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (ELT L 199, 11.07.2007, lk 40–49) ei tulene teisiti, kohaldatakse õigusvastaselt tekitatud kahju hüvitamisele selle riigi õigust, kus kindlustusjuhtum aset leidis.

§ 9. Sõiduki põhiasukoht

(1) Sõiduki põhiasukoht on riigis, mille liiklusregistrisse sõiduk ajutiselt või alaliselt on kantud. Kui registreerimist ei nõuta, on sõiduki põhiasukohaks sõiduki valdaja elu- või asukohariik.

(2) Kui kindlustusjuhtum põhjustatakse sõidukiga, millele ei ole kinnitatud registreerimismärki või millele on kinnitatud sellele sõidukile mittekuuluv registreerimismärk, loetakse sõiduki põhiasukohaks kindlustusjuhtumi toimumiskoha riik.

§ 10. Liikluskindlustuse fond

(1) Liikluskindlustuse fond (edaspidi *fond*) on mittetulundusühing, kes täidab ülesandeid, mis tulenevad käesolevast seadusest ja valdkonna eest vastutava ministriga sõlmitud halduslepingust.

(2) Fond on Rohelise Kaardi Büroode Nõukogu (inglise keeles *Council of Bureaux*) liige ja roheline kaardi büroo Eestis.

§ 11. Kindlustuskohustuse täitmise kontrollimine

(1) Fond kontrollib pidevalt ja süsteemselt kindlustuskohustuse täitmist liiklusregistri ja liikluskindlustuse registri andmete võrdlemise teel käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatud automaatse liikluskindlustuse rakendamiseks.

(2) Liikluses osalevate sõidukite, sealhulgas riigipiiri või ajutist kontrolljoont ületavate sõidukite puhul kontrollib kindlustuskohustuse täitmist politseiametnik ja abipolitseinik.

(3) Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või Šveitsi Konföderatsioonis (edaspidi *lepinguriik*) põhiasukohta omava sõiduki puhul loetakse kindlustuskohustus täidetuks, kui selle ulatus vastab sõiduki põhiasukoha lepinguriigi nõuetele.

2. peatükk Liikluskindlustuse leping

§ 12. Leping

Lepinguga kohustub üks isik (edaspidi *kindlustusandja*) hüvitama sõiduki valdaja (edaspidi *kindlustatud isik*) asemel kahjustatud isikule käesolevas seaduses sätestatud ulatuses ja tingimustel kahju, mis on tekkinud kindlustusjuhtumi tagajärjel. Teine isik (edaspidi *kindlustusvõtja*) kohustub tasuma kindlustusandjale kindlustusmaksleid.

§ 13. Lepingu sõlmimine

(1) Lepingut võib kindlustusvõtjana sõlmida iga isik, kellel on kindlustushuvi.

(2) Kindlustusandja on kohustatud lepingu sõlmima, kui kindlustusvõtja on kindlustuskohustusega isik või kindlustusvõtjal on kindlustushuvi sõiduki kindlustamiseks.

(3) Käesoleva seaduse § 4 punktis 5 nimetatud sõiduki suhtes võib lepingu sõlmida fond või temaga kokkulepet omav kindlustusandja.

(4) Käesoleva seaduse § 4 punktis 5 nimetatud sõiduki puhul võimaldab fond lepingu sõlmimist vähemalt valdkonna eest vastutava ministriga sõlmitud halduslepingus nimetatud piirpunktides.

§ 14. Lepingu sõlmimise piirangud

(1) Sõiduki suhtes ei ole lubatud sõlmida mitut kattuva kindlustusperioodiga lepingut. Kui on sõlmitud mitu kattuva kindlustusperioodiga lepingut, on hiljem sõlmitud leping tühine ulatuses, milles see kattub varem sõlmitud lepinguga.

(2) Kindlustusandjal on õigus keelduda lepingu sõlmimisest, kui sõidukit ei ole registreeritud ettenähtud korras.

(3) Kindlustusandjal ei ole õigust keelduda kuni 30-päevase kindlustusperioodiga lepingu sõlmimisest sõiduki suhtes, mille registrikanne on liiklusseaduse § 77 lõikes 8¹ sätestatud korras peatatud. Lepingujärgne kindlustuskaitse kindlustatu suhtes kehtib tingimusel, et enne tehnonõuetele vastavuse kontrolli läbimist kasutatakse sõidukit üksnes erandkorras, järgides liiklusseaduse § 73 lõike 7⁴ nõudeid.

[RT I, 04.07.2017, 6- jõust. 01.09.2017]

(4) Kindlustusandja võib sõlmida lepingu lepinguriigis omandatud ja Eestisse toimetatava sõiduki suhtes enne selle liiklusregistris registreerimist tingimusele, et sõiduki Eestisse toimetamise algusest ei ole möödunud rohkem kui 30 kalendripäeva. Sõiduki Eestisse toimetamise algust arvestatakse sõidukile transiitmärgi väljastamisest. Kui sõidukile transiitmärki ei väljastata, arvestatakse sõiduki Eestisse toimetamise algust ajast, mil sõiduk anti omandajale üle.

§ 15. Kindlustuskaitse territoriaalne kehtivus

(1) Lepingu alusel antav kindlustuskaitse kehtib kõigis lepinguriikides, ilma et pooled peaksid selles eraldi kokku leppima. Kolmandas riigis kehtib kindlustuskaitse siis, kui see riik on ära märgitud lepingu sõlmimist kinnitaval poliisil või rohelisel kaardil.

(2) Kindlustusandja ei võta lisakindlustusmakset ega muud tasu teises lepinguriigis kehtiva kindlustuskaitse eest. Kindlustusandjal on õigus võtta lisakindlustusmakset või muud tasu kolmandas riigis kehtiva kindlustuskaitse eest.

§ 16. Lepingutingimuste piirangud

(1) Lepingu võib sõlmida tähtajaga kuni üks aasta.

(2) Kokkulepe, mis näeb ette omavastutuse kohaldamise tarbijast kindlustusvõtjale, on tühine, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(3) Kokkulepe, mille kohaselt lepingu kehtivusajal ei ole teatud ajavahemikul kindlustusandjal kahju hüvitamise kohustust ja kindlustusvõtjal kindlustusmakse tasumise kohustust, on tühine.

(4) Kokkulepe kindlustuskaitse tagasiulatuva alguse või lõppemise kohta on tühine.

(5) Lepingule ei kohaldata võlaõigusseaduse §-s 432 teavitamise kohustuse rikkumise tagajärgede kohta sätestatud.

(6) Lepingule ei kohaldata võlaõigusseaduse §-s 445 kindlustusrisiki võimalikkuse suurendamise tagajärgede kohta sätestatud.

(7) Lepingule ei kohaldata võlaõigusseaduse §-s 493 sätestatud.

§ 17. Poliis

(1) Kindlustusandja väljastab kindlustusvõtjale poliisi kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Sõidukit kasutava kindlustatud isiku taotlusel väljastab kindlustusandja poliisi ärakirja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ka talle.

(2) Kui leping pikeneb käesolevas seaduses sätestatud korras automaatselt järgmiseks kindlustusperioodiks, on kindlustusandja kohustatud väljastama kindlustusperioodi alguseks uue poliisi.

§ 18. Roheline kaart

(1) Roheline kaart on poliisi eriliik, mis tõendab lepingus kokku lepitud kindlustuskaitse kehtimist peale Eesti ja lepinguriikide ka rohelisel kaardil märgitud kolmandas riigis.

(2) Kindlustusvõtja taotlusel väljastab kindlustusandja roheline kaardi kindlustusvõtjale või kindlustusvõtja nimetatud kindlustatud isikule.

(3) Rohelise kaardi väljastamisele ei kohaldata võlaõigusseaduse § 434 lõikes 2 sätestatud.

§ 19. Kindlustusmakse tasumine ja tasumisega hiline mine

(1) Kindlustusmakse tasumisele kohaldatakse võlaõigusseaduse §-des 457 ja 458 sätestatud käesolevast paragrahvist tulenevate erisustega.

(2) Võlaõigusseaduse § 457 lõikes 2 nimetatud kindlustusandja kohustuse täitmisest vabanemist ei kohaldata juhul, kui kindlustusvõtja ei tasunud esimest kindlustusmakset ja kindlustusjuhtum toimus 14 kalendripäeva jooksul lepingu sõlmimisest arvates.

(3) Kindlustusmakse tasumisele ei kohaldata võlaõigusseaduse § 458 lõikes 4 sätestatud.

§ 20. Lepingu pikenedamine

(1) Kui sõlmitakse automaatselt pikenev leping, pikeneb leping järgmiseks kindlustusperioodiks üksnes juhul, kui kindlustusvõtja ei väljenda hiljemalt kaks tööpäeva enne kindlustusperioodi lõppu teistsugust tahet või ei sõlmi lepingut teise kindlustusandjaga.

(2) Lepingu pikendamise kokkuleppe korral on kindlustusandja kohustatud vähemalt 14 kalendripäeva enne kindlustusperioodi lõppu teavitama kindlustusvõtjat kindlustusmakse suurusel, mis kindlustusvõtjal tuleb lepingu automaatselt pikendamise korral tasuda. Kindlustusandja pakkumus ei või olla tingimuslik.

(3) Automaatselt pikeneva lepingu korral loetakse kindlustusmakse teiseks või järgnevaks kindlustusmaksiks.

(4) Kindlustusandjal on keelatud pakkuda üksnes automaatselt pikenevaid lepinguid.

§ 21. Lepingu lõppemise alused ja lepingu üleminek

(1) Leping lõpeb:

- 1) sõiduki liiklusregistrist kustutamisel, sealhulgas ajutiselt liiklusregistrist kustutamisel;
- 2) arvates ajast, millal sõiduki omandajale üleandmisest lepinguriigis on möödunud 30 kalendripäeva ja sõidukit ei ole Eesti liiklusregistris registreeritud, või arvates sellise sõiduki Eesti liiklusregistris registreerimisest;
- 3) arvates transiitmärgi kehtivuse lõppemisest, kui leping oli sõlmitud käesoleva seaduse § 4 punktis 4 nimetatud sõidukiga kahju tekitamisest tuleneva vastutuse kindlustamiseks;
- 4) lepingu ülesütlemisel või lepingust taganemisel;
- 5) muul seaduses ettenähtud juhul.

(2) Lepingu ülesütlemine või lepingust taganemine on lubatud üksnes käesolevas seaduses või võlaõigusseaduses sätestatud juhtudel.

(3) Kui kindlustusjuhtum toimub enne lepingu ülesütlemist või lepingust taganemist, peab kindlustusandja täitma oma lepingust tuleneva kahju hüvitamise kohustuse.

(4) Liiklusregistris registreeritud sõidukite puhul lähevad lepingust tulenevad kindlustusvõtja õigused ja kohustused üle kindlustuskohustusega isikule liiklusregistris kindlustuskohustusega isiku kohta kande tegemisest arvates. Vastavalt kohaldatakse võlaõigusseaduse §-des 495–498 ja §-s 524 sätestatud.

§ 22. Lepingu erakorraline ülesütlemine

(1) Kindlustusvõtjal on õigus leping mõjuval põhjusel üles öelda. Erakorraline ülesütlemine on lubatud muu hulgas järgmistel juhtudel:

- 1) sõiduk on väljunud kindlustatud isiku või kindlustusvõtja valdusest tema tahte vastasel;
- 2) sõiduk on hävinud või seda ei saa tehnilistel põhjustel kasutada enam kui üks kuu;
- 3) lõpeb leping, mille alusel kindlustusvõtja sõidukit kasutas.

(2) Kokkulepe lepingu mõjuval põhjusel ülesütlemise õiguse välistamise või piiramise kohta on tühine.

3. peatükk

Hüvitatav kahju

§ 23. Kahju hüvitamise õiguslikud alused

(1) Kahjustatud isik võib kindlustusjuhtumi toimumise korral esitada kahju hüvitamise nõude kindlustusandja vastu, kui kindlustatud isik vastutab kahjustatud isiku ees:

- 1) võlaõigusseaduse § 1057 alusel;
- 2) võlaõigusseaduse õigusvastaselt ja süüliselt tekitatud kahju hüvitamise sätete alusel või
- 3) reisijaveolepingu alusel.

(2) Matusekulud kandnud isik võib kindlustusandja vastu esitada nõude võlaõigusseaduse § 129 alusel.

§ 24. Hüvitatava kahju ulatus

Kindlustusandja hüvitab kindlustatud isiku asemel kahjustatud isikule kindlustusjuhtumi tagajärjel tekitatud kahju üksnes käesolevas seaduses sätestatud alustel ja ulatuses. Käesolevas peatükis sätestatu ei piira kahjustatud isiku õigust esitada nõue kahju põhjustaja vastu teises seaduses sätestatud alusel.

§ 25. Kindlustussumma

(1) Kui lepingus ei ole kokku lepitud suuremas kindlustussummas, on kindlustussumma ühe kindlustusjuhtumi kohta, olenemata kahjustatud isikute arvust, asja hävimise või kahjustamise korral 1 200 000 eurot ja surma põhjustamise, tervise kahjustamise või kehavigastuse tekitamise korral 5 600 000 eurot.